

- **Εγκεκριμένες εισηγητικές προτάσεις των συμμετεχόντων ομιλητών-συνέδρων στο 1^ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα: *“Τρωτότητα και κίνδυνοι της Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του 20^{ου} αιώνα και μέτρα πρόληψης”***
- **H & mH - Ρόδος Απρίλιος 2002 -**

I)

A. Οι μεγαλύτερης σημασίας απόψεις που αφορούν την διαχείριση των κινδύνων οι οποίοι βαρύνουν την πολιτιστική κληρονομιά, είναι συνδεδεμένες με τις κάτωθι αναγκαιότητες:

- ✓ Του καθορισμού και της ιεράρχησης κατά προτεραιότητα των διαφορετικού τύπου κινδύνων που βαρύνουν την πολιτιστική κληρονομιά, εκ μέρους των υπευθύνων για την διαχείριση των διαφορετικών κατηγοριών κληρονομιάς, με βάση διερευνητικές μεθόδους επισήμανσης, εντοπισμού και γνώσης των κινδύνων και των αιτιών πρόκλησής τους.
- ✓ Της αξιολόγησης των ίδιων των κινδύνων και των αιτιών τους, με προσεγγίσεις επιστημονικά αποδεδειγμένες.
- ✓ Του εφοδιασμού με εργαλεία ανάλυσης και μεθόδων έρευνας, ικανά να καθορίσουν τις προτεραιότητες σχετικά με τους κινδύνους που ελλοχεύουν την πολιτιστική κληρονομιά, ώστε να επιτρέψουν την βελτιστοποίηση των συνθηκών διαχείρισής της και την λήψη, κατά περίπτωση, αποφάσεων και υιοθέτησης των ενδεδειγμένων στρατηγικών.
- ✓ Της ωρίμανσης μίας νέας και διαφορετικής τοποθέτησης έναντι της πολιτιστικής κληρονομιάς, εκ μέρους των μελετητών του τομέα αλλά και των τελικών αποδεκτών της χρήσης της ίδιας της κληρονομιάς, έτσι ώστε να καθίσταται εφικτή η ικανοποίηση των ιδιαίτερων αναγκών που προκύπτουν κατά την διαχείρισή της, με γνώμονα την επίγνωση και την αξιολόγηση των εν δυνάμει κινδύνων που διατρέχει.

B. Οι λύσεις που υιοθετούνται στα πλαίσια της διαχείρισης των κινδύνων, πρέπει να είναι κατάλληλες και ικανές για την ενεργή διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, αντί να επιβάλλονται από δανεισμένες θεωρίες *ad hoc* προερχόμενες από άλλες επιστήμες. Τούτο μπορεί να εξασφαλισθεί κατά το καλλίτερο από μία πολυεπιστημονική προσέγγιση, η οποία θα περιλαμβάνει τις κοινωνικές και φυσικές επιστήμες, καθώς και από θέσεις νομικού και οικονομικού χαρακτήρα. Μία τέτοιου είδους προσέγγιση πρέπει να εμπλέξει όλους τους ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένων και των επαγγελματικών φορέων, στην διαδικασία των επεμβάσεων, η επιτυχής έκβασή των οποίων θα επιτρέψει επιπλέον την συμπληρωματική θεσμοθέτηση ενός καταλληλότερου νομικού πλαισίου για τις ίδιες τις επεμβάσεις και ακόμα θα δημιουργήσει νομικά προηγούμενα και ασφαλιστικές δικλείδες σχετικά με

την διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, που επικαίρως προκύπτουν να είναι ανεπαρκείς.

C. Ακόμα, θα έπρεπε ίσως να είχαν καθοριστεί οδηγίες και διεθνείς πολιτικές, οι οποίες θα μπορούσαν επίσης να προβλέπουν ποινικές διώξεις εναντίον μεμονωμένων ατόμων ή ομάδων που θα παραβίαζαν τους κανόνες και τις θεσμοθετημένες πολιτικές.

D. Στοχεύοντας στον περιορισμό των κινδύνων που οφείλονται στις ανθρώπινες ενέργειες πρέπει να συσταθούν εκπαιδευτικά προγράμματα για να αυξηθεί εκ μέρους των ιδιοκτητών η επίγνωση της δυνατής πολιτιστικής ή και της ιστορικής αξίας των κτιρίων.

E. Σε ένα κτίριο που αναπόφευκτα προορίζεται να δεχθεί τροποποιήσεις, μόνο μέσα από την εξειδικευμένη ιστορική γνώση του ιδίου και του δημιουργού του, όπως και από την γνώση του γεωγραφικού και πολιτιστικού περιβάλλοντός του και των ιδιαίτερων συνθηκών κάτω από τις οποίες δημιουργήθηκε, καθίσταται δυνατόν να προσδιορισθούν τα όρια εντός των οποίων είναι επιτρεπτές τροποποιήσεις σε τμήματά του κτιρίου που θεωρούνται ανέγγιχτα

Σε συνθήκες περιορισμένης πολυπλοκότητας, η δημιουργία τραπεζών πληροφοριών μπορεί να είναι καθοριστική, διότι μπορεί να διαθέσει στον φορέα διαχείρισης, τον υπεύθυνο για την προστασία της κληρονομιάς, ένα αξιόπιστο εργαλείο για την καθοδήγηση της εργασίας του μεμονωμένου μελετητή - αρχιτέκτονα ή πολιτικού μηχανικού.

- **II)** Η ιστορία των πολιτισμών χαρακτηρίστηκε πάντοτε από την ανταλλαγή πολιτισμικών στοιχείων, από φόρμες τέχνης, από στυλ και από τεχνολογίες. Η έννοια της **‘κληρονομιάς συμμερισμού’** (ερμηνευμένης ως αποικιακής κληρονομιάς) καθορίζει συνθετικά τα κάτωθι: Η Ελληνική αρχιτεκτονική που μεταφέρθηκε στην Μεγάλη Ελλάδα της Ιταλίας, απέκτησε άλλες μορφές στον Ρωμαϊκό κόσμο. Το πέρασμα (η διαδοχή) πολιτισμών στην Μεσόγειο άφησε εμπειρίες και στυλ που σχηματίζουν ένα αστικό τοπίο, σύνθετο και μοναδικό. Η πολιτιστική κληρονομιά που αποκτήσαμε δεν θα πρέπει να καταστραφεί μόνον επειδή τα πολιτικά καθεστώτα αλλάζουν. Η αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς θα έπρεπε να ερμηνευθεί σε ένα περισσότερο ευρύ πλαίσιο, ανεξάρτητο από τις πολιτικές και συγκινησιακές πτυχές του θέματος, δηλαδή στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής κουλτούρας, ή ακόμα και της παγκόσμιας. Η πολιτιστική διαφοροποίηση μιάς πόλης - δημιουργημένης μέσα από την ιστορία - είναι το μεγαλύτερό της κεφάλαιο: μία ιστορική πόλις είναι εξ ορισμού το αποτέλεσμα διαφορετικών περιόδων και πολιτισμών. Κατά συνέπεια, η αξιοποίηση αυτής της διαφοροποίησης με τις κατάλληλες πολιτικές διατήρησης και αποκατάστασης, είναι ένα ουσιώδες στοιχείο της αστικής διαχείρισης. Αυτές οι πολιτικές πρέπει να καθορίζονται μαζί με τις τοπικές κοινότητες και να δίδονται κίνητρα στους πολίτες για μία από κοινού συμμετοχή.

- **III)** Η **‘κληρονομιά συμμερισμού’** της Ιταλικής περιόδου στην Ρόδο (33 χρόνια) – όπως επίσης η Γαλλική αρχιτεκτονική στην βόρειο Αφρική, ή η Βρετανική αρχιτεκτονική στην Ινδία – αποτελούν μέρος μίας μακράς ιστορίας ανταλλαγών. Η γεωγραφική θέση της Δωδεκανήσου στην περιοχή της Μεσογείου, της προσέδωσε τον ρόλο που διατηρεί και σήμερα, στο να είναι δηλαδή το σταυροδρόμι των πολιτισμών μεταξύ ανατολής και δύσης και βορρά και νότου. Η μελλοντική διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα αποσαφηνίσει και θα ενδυναμώσει αυτό της τον χαρακτήρα και ρόλο ως **διασυννοριακής οντότητας**.
- Η στρωματογραφία 25 αιώνων ιστορίας άφησε με σαφήνεια μαρτυρίες αναγνωρίσιμες και από αυτήν την ιδιαιτερότητα συνεπάγεται η αναγκαιότητα εξεύρεσης λύσεων που να εξασφαλίζουν **την ανάκτηση και την κατ’ έκταση αποκατάσταση** της **‘κληρονομιάς συμμερισμού.’** Επί πλέον στην συγκεκριμένη περίπτωση της Δωδεκανήσου, οι τρέχουσες λογικές της οικονομικής απόσβεσης των επεμβάσεων - υπό την έννοια της σχέσης πληθυσμός/ κέρδος - πρέπει να επανεξετασθεί, λαμβάνοντας υπ’ όψιν τους εν δυνάμει καινούριους και διαφορετικούς χρήστες, εκτός από τους σημερινούς μόνιμους κατοίκους και τα ρεύματα των τουριστών.

ΥΓ. **Patrimonio condiviso** : Κληρονομιά συμμερισμού ?

ή Κληρονομιά συμμετοχής ?